

Revidering av förvaltningsstadga för bildande av en stadsmiljösektor

Dnr MHSTAD/1071/2021

Stadsstyrelsen 54 §, 17.2.2022

Bilaga:

- Förslag till förvaltningsstadga för Mariehamns stad; A-Stds 54 §

Stadsdirektörens beredning:

Stadsmiljösektorn

Förslaget till ändringar i stadens förvaltningsstadga syftar till att skapa en ny stadsmiljösektor. Den nya sektorn föreslås ansvara för

- uppgifter inom nuvarande byggnadsinspektion såsom granskning av bygglovhandlingar, övervakning av byggandet med hänsyn till det allmänna intresset, att göra upp byggnadsstatistik, rådgivning i byggnadsärenden och att tillhandahålla uppgifter om fastigheter och bestämmelser som rör dessa. Till det kommer tillsyn över byggnadsarbete som utgår ifrån allmänt intresse och är inte någon kvalitetskontroll vid entreprenader.
- uppgifter inom nuvarande stadsarkitektkansliet såsom strategisk fysisk planering och detaljplanering, i vilket ingår beredning av generalplaner och annan översiktlig planering av markområden och trafik samt beredning av detaljplaner. Vidare ingår kontakter och samarbete med andra organisationer i frågor som rör regionplanering och markanvändning i stadens närområden, samt att handlägga även ärenden i anslutning till stadsbildsbidrag och Chiewitzpriset.
- uppgift inom nuvarande stadsledning såsom post- och vaktmästarfunktion samt lokalservice.
- uppgift inom nuvarande infrastrukturektorn som gäller ansvarar för avlopps- och vattenförsörjningen, räddningsväsendet, trafikplaneringen, mättnings- verksamheten, markutgivningen, utbyggnaden och förvaltningen av allmänna byggnader, mark- och vattenområden, anläggningar som nämnden förvaltar, miljövård och renhållning samt kollektivtrafiken.

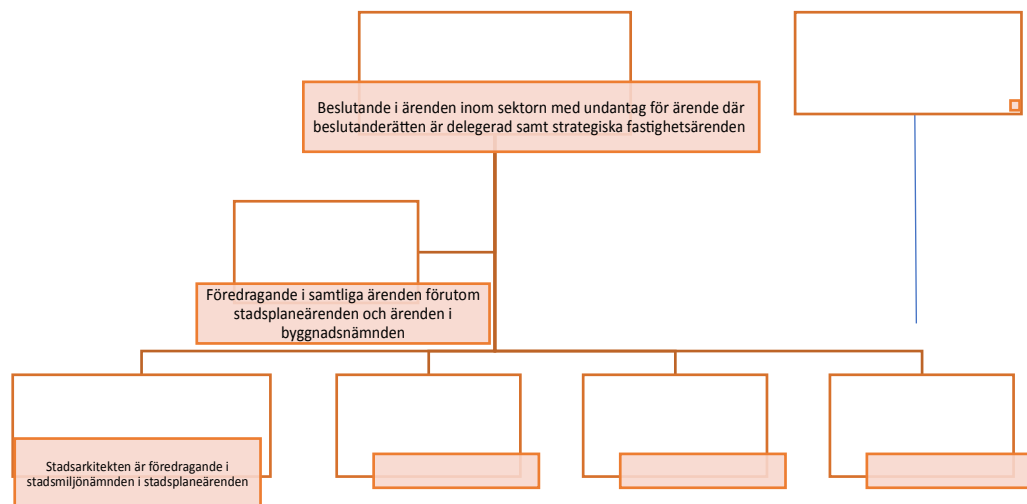
Förvaltningsstadgan fastställer stadens organisation såsom indelad i staber och sektorer. Stadsledningen består av dess staber och stadsdirektören. En stab eller en sektor fungerar som kansli samt berednings- och verkställighetsorganisation för ett eller flera kollegiala organ. Enligt förvaltningsstadgan leds staberna och sektorerna av förvaltningschefer. I övrigt definierar förvaltningsstadgan varken förvaltningens organisation eller dess tjänstemän och arbetstagare. Respektive sektor organiseras i övrigt utifrån ansvarig förvaltningschefs respektive nämnds önskemål.

Den nya stadsmiljösektorn föreslås bestå av flera verksamheter med uppgifter som idag tillhör stadsledningen respektive olika sektorer. Den interna organisationen av stadsmiljösektorn bestäms inte i förvaltningsstadgan, dock med undantaget att sektorn ska ha minst en avdelningschef, stadsarkitekten.

Organisationen byggs utifrån ambitionen att samordna de delar i verksamheten som har naturliga beröringspunkter med varandra. På så sätt uppnår man normalt en rationell och effektiv helhet. Det är vidare viktigt att organisationen stödjer dess verksamhet på så sätt att förutsättningar ges för att uppnå effektivitetsvinster och synergieffekter mellan olika verksamhetsdelar.

Ett förslag till organisation för stadsmiljösektorn kan se ut enligt följande organisationsschema.

Enligt förslaget organiseras verksamheten utifrån flödena för planeringsverksamhet, fastighetsskötsel och -innehav, driftverksamhet inom infrastruktursektorn samt byggnadsinspektion.

Fördelar:

- Allmänhetens tillgång till sektorns verksamheter förbättras genom samordning av de olika uppgifterna. Verksamheterna blir mindre sårbar samt förutsättningar skapas för att hålla verksamheterna öppet året om.
- Antalet förvaltningschefer minskas från nuvarande tre till en. Även antalet mellanchefer minskas.
- Förutsättningar skapas för en sammanhållen verksamhet inom stadsmiljösektorn med goda förutsättningar för samordning av funktioner, däribland administrativa funktioner.

- Beredning och beslut om budget, bokslut och övriga administration hanteras gemensamt inom stadsmiljösektorn.
- Förutsättningar för att uppnå synergieffekter vid beredning och verkställighet av ärenden och beslut skapas.
- Personalens möjligheter till olika former av erfarenhetsutbyte och utbildning gynnas genom att man tillhör en större organisation.

Planeringsverksamheten

Inom en sammanhållen planeringsfunktion finns möjlighet att sammanföra stadsplanering med trafikplanering, mättningsverksamhet och markutgivning i syfte att åstadkomma en sammanhållen helhet. Verksamheten leds av en stadsarkitekt. Inom den föreslagna avdelningen samlas alla kompetenser som krävs för att åstadkomma en sammanhållen planeringsverksamhet med stadsplaneringen i spetsen. Effektiva team av tjänstemän kan på ett naturligt sätt samverka för att på bästa sätt skapa en effektiv planeringsverksamheten för staden. Organisationen skapar även de bästa förutsättningarna för att höja servicenivån i förhållande till allmänheten och företagen. Här får man en dörr in till stadens planeringsverksamhet.

Genom att planeringsverksamheten leds av stadsarkitekten värnar staden om stadsplaneringens integritet, kompetens och stabila verksamhetsförutsättningar samt en fortsatt högkvalitativ planeringsverksamhet.

Stadsplaneringsärenden avgörs genom beslut på politisk nivå i cirka fem ärenden årligen som ett genomsnitt för de senaste tio åren. Dessa ärenden avgörs alltid i sista hand av fullmäktige. Övriga ändringar inom stadsplaneringen är av mindre betydelse och avgörs på delegation av stadsarkitekten.

Stadsarkitekten föreslås vara exklusivt föredragande tjänsteman i stadsmiljönämnden i stadsplanefrågor. Stadsmiljöchefen ges inte rätt att lägga något motförslag i planeringsärenden. Stadsarkitektens och stadsutvecklingsfrågornas integritet värnas därmed på ett effektivt sätt.

Nämnden kan delegera planbeslut till arkitekten i mindre planer.

Fördelar:

- Förutsättningar för en kostnadseffektiv och sammanhållen planeringsverksamhet med stadsplaneringen i spetsen uppnås.
- Genom att samordna hantering av planeringsverksamhet med övrig verksamhet som innefattar planering av markanvändning skapas förutsättningar för att uppnå synergieffekter i beredningsarbetet.
- Beredning och beslut om budget, bokslut och övriga administration hanteras gemensamt inom stadsmiljösektorn.

- Det skapas goda förutsättningar för att samarbeta inom olika kansli-funktioner som tillhör stadsmiljösektorn. På så sätt minskas verksamheters sårbarheter samtidigt som resurser används på ett effektivt sätt.
- Personalens möjligheter till olika former av erfarenhetsutbyte och utbildningar gynnas genom att man tillhör en större organisation.

Konsekvenser:

- Stadsarkitektens roll som förvaltningschef upphör.
- Tjänsten som stadsarkitekt skrivs in i förvaltningsstadgan såsom en avdelningschef.

Fastighetsavdelning

Fastighetsavdelningen har ett väl etablerat och välfungerande samarbete med andra funktioner inom nuvarande infrastrukturektor. Avdelningens lokalisering till tekniska verken har därtill ett stort värde för den praktiska verksamheten. Fastighetsavdelningen föreslås därför bli en del av stadsmiljösektorn.

De flesta beslut och åtgärder inom fastighetsavdelningen är av praktisk karaktär och handlar i huvudsak om förvaltning och skötsel av stadens fastighetsbestånd. Avdelningen genererar därför ett begränsat antal ärenden i stadsmiljönämnden.

Det föreslås att ärenden som tillhör den övergripande strategiska fastighetspolitiken avgörs av stadsstyrelsen.

Sådana övergripande strategiska ärenden är:

- Frågor som gäller att systematiskt optimera stadens fastighetsbestånd och att anvisa lokaler till stadens verksamheter utifrån strategiska överväganden.
- Långsiktiga frågor för fastighetsavdelningen av miljö- och hållbarhetskaraktär.
- Hantering av stadens kulturhistoriskt värdefulla byggnader och fastigheter.

Fastighetsavdelningen har förutsättningar för att ytterligare utveckla tillämpningen av en affärsekonomisk modell inom staden för sin redovisning utifrån en intern beställar-producent-modell. Det möjliggör för staden att bedriva affärsverksamhet i myndighetsform. Verksamhet kan bedrivas som affärsverksamhet på ett i förhållande till stadens budget självständigt sätt. Därmed blir det tydligt att fastighetsavdelningen blir en egen ekonomisk enhet som täcker sina kostnader med egna intäkter. Modellen hindrar inte att fastighetsavdelningens verksamhet innehåller myndighetsutövning.

Fördelar:

- Fastighetsavdelningen verkar i en miljö med närhet till stadsmiljösektorns övriga kompetenser. Därigenom kan man effektivt samnyttja gemensamma kompetenser vid exempelvis upphandlingar.
- Fastighetsavdelningen vidareutvecklar den affärsekonomiska redovisningen av verksamheten med ett tydligt beställar-producentperspektiv inom staden.
- Möjligheten att samla stadens samtliga direktägda fastigheter under fastighetsavdelningen utreds. Genom förändringen kan kompetenser och resurser inom fastighetsområdet utvecklas och användas effektivare.
- En samordning av funktionerna för lokalvård och vaktmästeri med fastighetsavdelningen ger staden bättre förutsättningar att ge nyttjare av stadens lokaler bästa möjliga service.
- Beredning och beslut om budget, bokslut och övriga administration hanteras gemensamt inom stadsmiljösektorn.
- Personalens möjligheter till olika former av erfarenhetsutbyte och utbildningar gynnas genom att man tillhör en större organisation.

Driftsverksamheten

I nuvarande infrastruktursektor ingår flera funktioner som kan sammanfattas under begreppet drift. Till denna verksamhet hör i huvudsak uppgifter som avlopps- och vattenförsörjning, miljövård, renhållning, funktioner inom kollektivtrafiken samt flera av Räddningsverkets uppgifter. Det föreslås att dessa uppgifter ingår i en avdelning för drift inom stadsmiljösektorn.

Lokalvård och vaktmästerifunktion

Funktionerna för lokalvård och vaktmästeri tillhör idag stadsledningen. Verksamheten tangerar skötsel och underhåll av fastigheter, och därmed fastighetsavdelningens ansvarsområde. Gränssnitten mellan funktioner inom lokalvård, vaktmästeri och övrig fastighetsskötsel är ibland otydlig. Vissa enklare uppgifter som kan utföras av lokalvårdare eller vaktmästare försvåras idag av att verksamheterna tillhör olika organisatoriska funktioner. De olika verksamheterna besitter delvis samma kompetens.

Genom att samordna lokalvård och vaktmästeri med fastighetsavdelningens verksamhet kan man skapa effektivare helheter och utnyttja kompetensen effektivare. Funktionerna är lämpade för samma affärsekonomiska modell som föreslås för fastighetsavdelningen och kan fungera väl i en intern beställar-producent-modell.

Fördelar:

- Genom en samordning av funktionerna för lokalvård och vaktmästeri med fastighetsavdelningen kan staden uppnå effektivitetsvinster. I stället för tydliga gränser mellan verksamheterna kan fokus i stället vara att tydligare och effektivare samarbeta för att ge verksamheterna och fastigheterna bästa möjliga service.

Utgångspunkten är att vaktmästarnas och lokalvårdarnas arbete fortsättningsvis ska utgå från specifika byggnader och det behov som verksamheterna i lokalerna har.

- Personalens möjligheter till olika former av erfarenhetsutbyte och utbildningar gynnas genom att man tillhör en större organisation.

Byggnadsinspektionen

Byggnadsinspektionen föreslås fortsättningsvis vara en självständig verksamhet men inordnas under stadsmiljösektorn. Byggnadsinspektionen föreslås bestå av en byggnadsinspektör, en biträdande byggnadsinspektör och ha tillgång till en kanslifunktion. Byggnadsinspektören föreslås bli föredragande i byggnadsnämnden.

Räddningsverket kvarstår oförändrat. Räddningschefen är fortsättningsvis föredragande i byggnadsnämnden vid behandling av ärenden gällande förbud och föreskrifter förenade med vite enligt räddningslagen för landskapet Åland.

Fördelar:

- Genom att samordna hantering av bygglov, planeringsverksamhet med övrig verksamhet som innefattar markanvändning skapas förutsättningar för att uppnå synergieffekter i beredningsarbetet.
- Beredning och beslut om budget, bokslut och övriga administration hanteras gemensamt inom stadsmiljösektorn.
- Kanslifunktionen inom byggnadsinspektionen kan samarbeta inom sektorn och vid behov sköta uppgifter som ligger utanför byggnadsinspektionens verksamhet.
- Deltagande i erfarenhetsutbyte och gemensamma utbildningar ger byggnadsinspektionens personal bättre utvecklingsmöjligheter.
- Byggnadsnämnden befrias från administrativa uppgifter som hör samman med budget och bokslut.

Konsekvenser:

- Byggnadsinspektörens roll som förvaltningschef upphör.

- Inom byggnadsinspektionen finns tjänsterna som byggnadsinspektör och en biträdande byggnadsinspektör utöver kanslifunktionen.
- Byggnadsinspektören är föredragande i byggnadsnämnden.

Stadsmiljöchef

Den föreslagna chefen för stadsmiljösektorn ska leda sektorn och prioritera ledande och administrativa uppgifter i sitt uppdrag. Chefen bör ha en dokumenterat mycket god förmåga att leda verksamheter med olika innehåll. Uppdraget ska särskilt fokusera på att få de olika funktionerna inom sektorn att samverka på ett optimalt sätt.

Närmare uppgifter om tjänstebeskrivningen och de kompetenskrav som ställs på tjänsteinnehavaren utformas senare.

Konsekvenser:

- Infrastrukturchefens roll som förvaltningschef upphör.
- En ny tjänst som stadsmiljöchef (förvaltningschef) inrättas.

Nämndstruktur

Nämndstrukturen föreslås till en början vara oförändrad så att infrastrukturnämnden, stadsutvecklingsnämnden och byggnadsnämnden består under innevarande mandatperiod. Infrastrukturnämnden föreslås i egenskap av administrativ nämnd vara den nämnd som bereder budget och bistår med administrativt stöd. Från och med nästa mandatperiod föreslås infrastrukturnämndens och stadsutvecklingsnämndens uppgifter sammanfogas i en gemensam nämnd, stadsmiljönämnden. Byggnadsnämnden föreslås kvarstå även efter nästa mandatperiod.

För att underlätta de förändringar inom organisationen som föreslås, fattas beslut samtidigt om ändring av nämndstrukturen. På så sätt förbättras förutsägbarheten inom verksamheten. Vidare underlättas rekryteringen av stadsmiljöchefen, stadsarkitekten samt övriga chefsbefattningar inom verksamheten.

Kostservice

Förslaget till en uppdaterad förvaltningsstadga innebär att kostservicen blir kvar under stadsledningen. Genom att funktionerna för lokalvård och vaktmästeri flyttas från stadsledningen till den nya stadsmiljösektorn skapas bättre förutsättningar för att fokusera på kortservicen och utveckla den verksamheten. Kostservice framtida placering i stadens organisation behöver utredas vidare.

Fördelar:

- Bättre förutsättningar för att utveckla kostservicen skapas genom att verksamheten blir kvar inom stadsledningen samtidigt som verksamheterna inom lokalvård och vaktmästeri föreslås flyttade till den nya stadsmiljösektorn.

Stadsdirektörens förslag: Stadsstyrelsen beslutar föreslå inför stadsfullmäktige att

- att fullmäktige godkänner förslaget till ändring av §§ 2, 3, 38, 42, 46, 47, 54, 55, 57, 81, 82, 90 och 91 i stadens förvaltningsstadga enligt bilaga A att träda i kraft den 1 oktober 2022.

Beslut: Sammanträdet ajourneras och återupptas utan särskild kallelse fredagen den 18 februari kl. 16.00.

Stadsstyrelsen 54 §, 18.2.2022

Beslut: Förslaget godkänns.

Stadsfullmäktige 21 §, 1.3.2022

Beslut: Stadsfullmäktige godkänner stadsstyrelsens förslag.
